

MEMO

Aan : Rekenkamercommissie

Van : College Burgemeester en Wethouders

Betreft : Rekenkamercommissie: Positie en rol van de raad in het lokale veiligheidsbeleid

Datum : 25 januari 2022

Aanleiding

De rekenkamercommissie Gorinchem heeft onderzoek gedaan naar de positie en de rol van de gemeenteraad bij het veiligheidsbeleid in Gorinchem, met bijzondere aandacht voor het Integraal Veiligheidsplan (IVP). Op 9 december 2021 ontvingen wij de versie ten behoeve van bestuurlijk wederhoor.

We bedanken de rekenkamercommissie voor het uitvoeren van het onderzoek op dit belangrijke thema. Wij onderschrijven in hoofdlijnen de bevindingen, waarbij wij u onderstaande reactie nog willen meegeven.

Opmerkingen vooraf

Bij het aantreden van burgemeester Melissant was veel beleid (sterk) verouderd of er was geheel geen beleid aanwezig. Beleidsstukken van begin 2000 waren daarbij geen uitzondering. In de afgelopen jaren is op veel veiligheidsthema's nieuw of geactualiseerd beleid vastgesteld. Daarnaast is verder gebouwd aan het Team Veiligheid en Toezicht. Iets waar burgemeester Melissant ook haar trots over uitspreekt.

De rol van de raad en integraliteit

Conclusies 1,2 en aanbevelingen 1 t/m 3

Het is begrijpelijk dat door de diversiteit van partijen, schaalniveaus en (eigen) bevoegdheden onduidelijkheid kan ontstaan.

De belangrijkste instrumenten voor de gemeenteraad om haar controlerende taak uit te oefenen zijn de APV(wijzigingen), het IVP en de momenten in de P&C-cyclus. Raadsleden kunnen op een aantal (veiligheids-)onderwerpen formeel niet rechtstreeks sturen. Denk aan de politie-inzet (waaronder de inzet van wijkagenten). Er is ons inziens duidelijk onderscheid tussen een controlerende/sturende rol en/of het verzoeken van de bevoegde bestuursorganen (zoals in veel gevallen de burgemeester), aandacht te hebben voor een bepaald onderwerp.

Het is goed om het daar met elkaar over te hebben en helderheid te scheppen in (onderlinge) rollen en verwachtingen.

Inzicht meetbaarheid en kwalitatieve gesprek

Conclusies 3 t/m 5 en aanbevelingen 4 t/m 6

De gemeenteraad opereert vanuit een hands on mentaliteit op het veiligheidsdomein. Concrete beleidsstukken en beleidsissues kregen regelmatig aandacht, maar andere minder zichtbare zaken zoals ondermijning blijven wellicht nog te veel buiten beeld. We zien het als een streven om de raad meer mee te nemen in de thema's die veiligheid raken en met de gemeenteraad daar het gesprek over te voeren. We denken daarbij aan (meer) thema-avonden met experts op verschillende veiligheidsdomeinen, waarbij we ook kunnen stilstaan bij de voortgang binnen de gemeente Gorinchem.

Over het algemeen heeft te gelden dat een onderwerp als veiligheid, zich moeilijk laat uitdrukken in cijfers. Enerzijds gaat het om subjectieve gegevens, zoals veiligheidsgevoel, welke geen blijk geeft van de feitelijke inzet op de verschillende veiligheidsdomeinen. Anderzijds kan een actieve inzet ook zorgen dat cijfers juist kunnen gaan afwijken van voorgaande jaren.

Zoals de rekenkamercommissie ook opmerkt: niet alle veiligheidsonderwerpen zijn inzichtelijk te maken in cijfers of achtergronden. Het zijn onderwerpen die, ondanks dat dit wellicht voor de inwoner van Gorinchem minder tastbaar is, wel degelijk van invloed zijn op de veiligheid van Gorinchem.

In de toekomst streven we er naar om binnen het veiligheidsdomein in te zetten op verantwoording in lijn met de methode “Rijker Verantwoorden”. Dat is niet alleen rijker van inhoud (juist minder cijfermatige verantwoording, maar meer duiding aanbrengen in de verantwoording), maar ook rijker in vorm (denk aan factsheets) en rijker in de relatie (actief en meer communiceren over de dingen die we doen en niet enkel in jaarverslagen).

Samenspel

Conclusies 6 t/m 7 en aanbevelingen 7 t/m 8

De burgemeester ervaart het tegenspel met de gemeenteraad als zeer waardevol en vindt het belangrijk dat het goede gesprek wordt gevoerd. Waarbij wij benadrukken we dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente en ten aanzien van de (openbare orde en) veiligheid eigenstandige verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. De inzet van de (handhavende) bevoegdheden van de burgemeester zijn veiligheidsaspecten die de checks en balances met name moeten vinden in de juridische processen en in de rechtspraak, niet altijd als onderwerp van politiek debat.

Handreiking

Aanbeveling 9

Het is voor ons niet mogelijk om op deze aanbeveling te reageren, omdat het college deze handreiking niet heeft mogen ontvangen of mogen inzien. De handreiking is derhalve een stuk van de gemeenteraad.

Slotopmerkingen

In 2022 wordt het nieuwe IVP voor de periode 2023 – 2026 opgesteld. In dat proces nemen wij de aanbevelingen van de rekenkamercommissie mee. Daarbij is ook aandacht voor het stellen van duidelijk prioriteiten (thema's die met het oog op toekomstige ontwikkelingen versneld moeten worden opgepakt, of bijzondere aandacht verdienen komende jaren) en een (effectievere) koppeling met de P&C-cyclus.